

Upptäck Gästrikeleden

Natur- och kulturhistorisk guide med turförslag för trailöppning.

Innehåll

Inledning.....	3
Vad är en upptäckt?	3
Det här är Gästrikeleden	3
Anslutningsleder.....	3
Orange färg visar vägen.....	3
Kommunikationer.....	4
Nord möter Syd	4
Historiska anor	4
1 Hemlingby – Valbo.....	5
Turförslag: Hemlingby	7
2 Valbo – Högbo Bruk.....	8
Turförslag: Mackmyra Bruk & Mackmyra Whisky.....	10
3 Högbo Bruk – Medskogssjön	11
Turförslag: Högbo Bruk	13
Profil: Magnus Palmberg	13
4 Medskogssjön – Ockelbo.....	14
Turförslag: Wij trädgårdar	17
Profil: Elov Olsson.....	17
5 Ockelbo – Rönnåsen	18
6 Rönnåsen - Jädraås.....	21
Turförslag: Museijärnvägen i Jädraås – Sommarens tuff-igaste utflykt.....	24
Turförslag: Jädra Öl – ett jädra gott öl helt enkelt	25
7 Jädraås – Kungsberget.....	26
Turförslag: Kungsberget	28
8 Kungsberget – Åshammar	29
9 Åshammar – Hofors.....	31
10 Hofors – Bagghyttan.....	34
11 Bagghyttan – Österfärnebo	37
12 Österfärnebo – Hedesunda	40
13 Hedesunda – Kågbo.....	44
14 Kågbo – Kubbo.....	47
15 Kubbo – Hemlingby	49

Inledning

Vad är en upptäckt?

En upptäckt är när någon får en tidigare okänd kunskap. Att beskriva hur en upptäckt känns är omöjligt. Allt beror på vem som upptäcker vad, när och hur. Bland det bästa jag vet är att upptäcka nya omgivningar när jag vandrar, springer, cyklar eller på annat sätt tar mig fram i naturen. Att bege sig ut på en upptäcktsfärd måste inte betyda andra sidan jorden utan ofta räcker det med det som finns i ens närområde. Våga upptäcka vad som finns runt knuten och du kommer göra nya upptäckter varje dag. Jag fick idén till att springa Gästrikeleden när jag hörde talas om leden och dess rika historia som finns i området kring Gästrikland.

Inför varje etapp finns det kort beskrivet vad som finns längs vägen, turförslag som berättar en historia om en intressant plats, kulturhistoria blandat med naturupplevelser helt enkelt som skall locka dig som läsare att på egen hand utforska och upptäcka leden och dess omgivning på egen hand.

Jag är övertygad om att våra unika miljö kommer bevaras på bästa sätt om vi vågar utmana oss i vardagen genom att tillåta oss upptäcka mer och utmana vardagen.

Det här är Gästrikeleden

Idén till en led runt Gästrikland tog sin början på 1970 talet. Det var kommunen i Gävle som tillsammans med bland annat Friluftsrådet och skogsvårstyrelsen numera skogsstyrelsen som röjde och markerade upp leden. 1975 stod första delen klar och sedan dess har leden varit ett självklart inslag i Gästrikland och ett enkelt sätt att komma ut i naturen.

Huvudleden för Gästrikeleden är ca 270 km och är uppdelad i en norra del och en södra del. Den norra delen som är ca 130 km startar i Gävle (hemlingby), går förbi Mackmyra, Högbo Bruk, Ockelbo, Kungsberget och avslutas i Hofors. Från Hofors fortsätter den södra delen av Gästrikeleden, förbi Österfärnebo, Gysinge, Hedesunda och avslutas i Gävle (hemlingby).

Varje etapp inleds med fakta om sträckning, längd, svårighetsgrad men också om intressant natur och kulturhistoriska sevärdheter på just den aktuella sträckan. Att sätta en svårighetsgrad är inte lätt då alla är olika tränade och fysiskt starka. Graderingen är indelad i lätt, medel och svår. Med lätt menas att sträckan är lättvandrad, mindre kuperad med jämt underlag såsom grus eller vältrampad stig. Medel är lite mer utmanande både vad gäller kupering men också underlag, där vissa sträckor kan ha svårare framkomlighet med sten och rötter. Med svår innebär det att framkomligheten är krävande, mycket kuperat underlag med inslag av branta partier och igenväxta snår.

Anslutningsleder

Det finns flera anslutningsleder kring Gästrikeleden. Totalt finns det ca 360 km led runt om i Gästrikland där Lenåsleden och Fäboleden korsar Gästrikeleden. Anslutningslederna söderut är Upplandsleden och norrut finns Hälsingeleden och Björnspåret (Åmot).

Orange färg visar vägen

Gästrikeleden är markerad i orange färg längs hela leden. Ledvärdar ansvarar för delar av leden och ser till att den underhålls med jämna mellanrum med t.ex. bygga spänger och sätta upp ledmarkeringar. Den typiska skylten som möter en när man är ute på leden är den orangefärgade pilen eller skylten med texten Gästrikeleden. Det förekommer även skyltar med texten Vandra

Gästrikland i gult som finns även uppsatta längs leden, allt för att underlätta att man skall hitta rätt väg.

Kommunikationer

X-trafik trafikerar Gävleborg. För mer information och tidtabeller se hemsidan <http://www.x-trafik.se/>

Nord möter Syd

Gästrikleden ligger i södra Norrland vilket också syns på den varierande naturen. Det är en salig blandning av sjöar och forsar, våtmark och djupa skogar. Man talar om att här ligger "Limes Norrlandicus", som även kallas den biologiska norrlandsgränsen. Här möter Norrlands växt och djurliv den södra.

Historiska anor

De rika fyndigheterna på järn och närhet till Östersjön och de många vattendrag har resulterat i att Gästrikland har historiska anor som går långt tillbaka i tiden. De första spåren av människan och järnframställan i området är från yngre järnåldern (500-1000 eKr). Dessa fyndigheter har påträffats i närheten av Gysinge precis bredvid Dalälven. Från 1500 talet började gruvdriften öka och snart fanns det järnbrytning och smältugnar i var och varannan by i området. Fortfarande i våra dagar ser vi lämningar och flera samhällen visar tydliga spår på järnframställan.

ETAPPER

1 Hemlingby – Valbo

Längd: 13 km

Etapptestart: Grusplan nedanför Hemlingby Friluftsområde

Svårighetsgrad: Medel

Dricksvatten: Hemlingby Fritidsområde

Vindskydd: Hemlingby Fritidsområde, Sälgsjön

Innan du startar din resa längs Gästrikeleden ta dig gärna tid att utforska Hemlingby och kringliggande motionsspår och anläggningar. Motionsspåren i Hemlingby rekreativområde passar alla. Spåren är jämna till underlaget och är breda och fina. Här finns massor att upptäcka även för lokalborna. Etappen mellan Hemlingby och Valbo kan upplevas som utmanande för en del med sitt varierande underlag av både sten, rötter och spång, som bitvis även kan vara blöt. Men det är också detta som ger sträckan sin charm, så nära storstaden men ändå kunna upptäcka orörd skog och mark. Etappen avslutas vid köpcentrumet Valbo där även det finns goda parkerings- och kommunikationsmöjligheter.

Gästrikeleden är markerad med en del som går söderut och en som går norrut. Första delen av leden som pekar norr tar dig från Hemlingby till Valbo och är på 13 km. Leden är till en början bred och fin. Den går igenom Hemlingbyns vackra naturområde med flera stigar och ledsystem. Håll utkik efter Gästrikeledens orangea markering redan från början då det går flera motionsspår runt Hemlingby som du passerar. Leden får snabbt ett eget spår och smalnar av samtidigt som du märker att underlaget också förändras. Stigen blir mer utmanande allteftersom och stenar tvingar dig att hålla koll på underlaget och du får lyfta på fötterna när du tar dig fram för att inte sparka i sten och rötter. Skogen blir också den tätare och plötsligt inser du att du är ensam och med naturen som enda sällskap. Du springer under E4 samtidigt som lämnar du Hemlingby naturreservat och staden bakom dig. Bitvis består stigen av spång som hjälper dig undvika de blötaste partierna. Denna spång hjälper dig dock inte om du tar dig fram på cykel då den är just tillräckligt bred för att däckerna skall hamna mitt emellan och tvingar dig att cykla i de blötare delarna. Efter en kort bit på spången kommer sträckan gå förbi ett värmeverk och här är det bra att du håller extra koll på den orangea markeringen så du inte hamnar fel. Du skall hålla höger vid grusvägen och förbi en vägbom som tar dig vidare på leden. Du kommer fortsätta längs en mindre skogsbilväg ett par hundra meter innan du

viker av rakt höger och in i skogen igen. Leden är fortsatt väl markerad och upptrampad och efter en stund kommer du fram till en mindre bilväg där du tar sikte rakt fram och höger in på en mindre skogsbilväg. Efter ett par hundra meter visar markeringen vänster och du tar av in i skogen igen.

Du springer längs fin tallskog och efter någon kilometer kommer du fram till en bergstäkt. Följ markeringen runt längs grusvägen och du lämnar den snart bakom dig när du sticker in i skogen på nytt. Återigen kan underlaget vara utmanande med den del rötter, sten och bitvis blöta partier som kan passeras med hjälp av enstaka spång. Leden fortsätter genom en del svårframkomlig sankmark och bra skor rekommenderas. Här finns flera rotvältar att beskåda. Rotvältan har uppstått när hårda vindar i kombination med mycket fuktig mark fäller träden och tar med sig hela rotsystemet med rötter, sten och allt. Var försiktig och respektera naturen, då dessa rotvältor kan välta tillbaka vid minsta viktförändring.

Efter ca 6 km från Hemlingbyn vid nästa vägskäl står det skyltat Sälgsjön vänster och Gästrikeleden höger. Väljer att göra en avstickare till Sälgsjön kommer du upptäcka en plats med fina möjligheter till strand och bad. Här finns även möjligheter till fina tältplatser med grillmöjligheter men tänk på allemansrätten och lämna inga spår efter dig.

I området finns flera spår efter lämningar av svunna tider. Flera stenbrott har påträffats där man brutit bland annat granit och sandsten. Det mesta av lämningarna är gömda under mossa och är större än vad som nu är synligt. Det finns spår som visar på att man levde här under senare delen av stenåldern för ca 4000 år sedan. På den tiden låg området vid havsstranden. Idag ligger området ca 50 meter över havet. Norr om leden ligger Allmänninge som är känd för sin silverskatt. Denna grävdes fram av två bröder år 1836 när de höll på att gräva ett dike i Allmänninge by. Silverskatten som nu finns att beskådas på historiska museet innehöll en stor mängd smycken och mynt av arabiskt, engelskt och tyskt ursprung. Silverskatten kommer från 1100 talet och anses mycket

sällsynt. Strax efter Allmänne kommer Sofiedal där utgrävningar har visat på att man hittat krukskärvor, pilspetsar samt en mängd rester från stenåldersfolkets matförråd. Resultatet har visat att folket då levde på jakt, fiske och boskapsskötsel. I Sofiedal anlades 1672 Walbo masugn sedan större järnmals fyndigheter funnits i området. Masugnarna användes flitigt fram till mitten på 1800 talet då det revs och stenen användes till ladugården vid Sofiedal. I Sofiedal bedrivs idag en ridskola. Leden in till Valbo ansluter till fina motionsspår och stigen blir på nytt bred och fin.

Sista sträcken in till Valbo delar leden stig med ridskolan vilket gör det sandiga underlaget att suga i benen. Du följer ängs och betesmarkerna och på håll börjar du nu höra motorvägen. Du springer förbi stallet och sedan går leden under E4 in till Valbo köpcentrum. Alternativt till att stanna i Valbo är att fortsätta ca 2 km till Mackmyra Bruk direkt och du kan där stanna för dagen.

Turförslag: Hemlingby

Vid Hemlingby möts den norra och södra sträckningen av Gästrikeleden och där leden har sin start och mål. Hemlingby är Gävle kommuns största rekreationsområde och oas som ligger ca 3 km från Gävle centrum. Här finner du flera motionsspår, rastplatser med grillmöjligheter och vindskydd. I Hemlingbystugan rekommenderas att du stannar till och laddar med fika innan du ger dig ut på upptäcktsfärd längs leden. För barnen finns det flera aktiviteter som att bekanta sig med kaniner, höns, lamm med mera. Det finns även ett område för äventyrslekar för barnen kallad inte nudda mark. Här gäller det att verkligen vara snabb på fötterna. Upplevelsespåret Storskogen tillhör även det en av barnens favoriter. Det finns ett utomhusbad i Hemlingby som är ett populärt resmål för hela familjen under varma sommarkvar. Även badet ligger i nära anslutning till parkeringen och motionsspåren. Under vintern finns det här flera kilometer preparerade längdspår av varierande längd och svårighetsgrader. I anslutning till Hemlingby finns också Hemlingbybacken och dess snowpark. Den nybyggda liften är klart värt ett besök vintertid med barnfamiljen.

För mer information besök deras hemsida: <http://www.gavle.se/Uppleva--gora/ldrott-motion-och-friluftsliv/Friluftsliv-och-motion/Hemlingby-friluftsomrade/>

2 Valbo – Högbo Bruk

Längd: 14 km

Ettappstart: Parkeringsmöjligheter vid Valbo köpcentrum samt vid Mackmyra Bruk

Svårighetsgrad: Lätt

Dricksvatten: Valbo köpcentrum, Mackmyra Bruk, Högbo Bruk

Vindskydd: Strax efter Mackmyra Bruk, strax efter järnvägsövergången vid Håde, strax efter övergången vid väg 73 på mtb-leden, Ålhusdammen i Högbo Bruk

Det här är en mysig tur som slingrar sig längs lättåtkomliga grusvägar i vackra skogsområden som tar sin början i anrika marker. Passar dig som vill ha ett lättsprunget underlag. Ta bilen till Valbo köpcentrum där du följer leden som omgående tar dig till anrika marker kring Mackmyra Bruk. Vill du slippa asfalten och trafiken kring köpcentrumet följer du skyltningen och parkerar direkt i anslutning till leden i Mackmyra Bruk. Stanna gärna och ta en fika i anslutning till Mackmyra Bruk och lär dig dess historia. Etappen avslutas efter 14 km vid Högbo Bruk.

När du lämnat Valbo köpcentrum bakom dig öppnar sig stora åkermarker som snabbt tar dig till Mackmyra Golf. Leden går förbi golfbanan och i Mackmyra Bruk tar du en skarp sväng vänster vid den stora hästhagen. Leden fortsätter längs hästhagen och förbi stallen. Du kommer komma längs Gavleån som slingrar sig vackert ned mot Gävle.

Leden tar dig förbi en reglerad damm och strax efter finner du också en fin rastplats med vindskydd. Ha inte för bråttom utan ta gärna en avstickare på ca 100 meter ned till vattnet och njut av den vackra utsikten över Gavleån. Följ skyltningen och en rogivande utsikt väntar. Varför inte ta ett svalkande bad? Från vindskyddet följer du leden längs ett stenigt parti men kommer strax ut på en kraftledningsgata som kan vara blöt på vissa ställen. Du följer kraftledningsgatan ett par hundra meter som tar dig över en mindre väg för att senare komma fram till ytterligare en mindre väg. Håll koll på leden som här tar skarp sväng vänster och förbi ett par fritidshus. Efter ca 4 km kommer du fram till Håde och där följer du järnvägen en mindre sträcka och korsar denna vid övergången. Härifrån gick järnväg till Mackmyra Bruk och till sulfittfabriken i Mackmyra. 1901 invigdes Salabanan eller mer korrekt Sala-Gysinge-Gävle Järnväg (SGGJ) och fick en station just bredvid Mackmyra sulfittfabrik. Järnvägen mellan Håde och Mackmyra blev överflödigt och lades ned. På andra sidan

fortsätter leden längs en bred grusväg där man får uppleva en varierad skogsmiljö från djupaste trollskogar till tallhedar och kalhyggen.

Flera jaktorn visar på att det är goda jaktmarker så håll ögonen öppna så kanske du får se skogens konung - älgen. Strax efter Håde kommer också nästa vindskydd där det finns möjlighet att få tak över huvudet och skydd från vinden om detta skulle behövas.

Återigen var uppmärksam på när leden tar ett skutt vänster in i skogen och du är inne på etappens mest utmanande underlag. Sten och rötter tar dig ett par hundra meter fram till väg 73. Du korsar vägen och fortsätter leden direkt på andra sidan. Nu kommer du också märka att du närmar dig Högbo då leden till en början går gemensamt med Högbo Bruk mountainbike 20 km cykelspår. Den kombinerade cykel och vandringsleden ringlar sig vidare längs jämt underlag som dock bitvis kan bli blöt. Strax innan nästa vindskydd blir underlaget mer utmanande och speciellt om du tar dig fram på cykel. Väl framme vid rastplatsen finner du fler anslutningsleder för både cykel och vandring. Här fortsätter Gästrikeleden på en bred och fin grusväg och strax kommer du kunna se sjön Öjaren.

Väl framme vid den stora sjön är det endast tre kilometer kvar och du kommer nu avverka den absolut vackraste delen på denna etapp. Du tar dig fram längs en väl upptrampad stig och du har vattnet på högra sidan. Du passerar vackra tallhedar som övergår i blöta våtmarker på den vänstra. Högbo Bruk gör sig åter påmind med flera leder som ansluter med bruket som gemensamt mål. Du

passerar ett sista vindskydd vid Ålhusdammen innan du ger dig in på upploppet in mot anrika Högbo Bruk.

Turförslag: Mackmyra Bruk & Mackmyra Whisky

Mackmyra Bruk har en lång historia som sträcker sig tillbaka till 1500 talet. Vid denna tid började man med järnhantering i Mackmyra Bruk. År 1877 flyttades verksamheten till Forsbacka Bruk och Mackmyra blev en lantegendom med jord- och skogsbruk. Parken i Mackmyra anlades på 1820 talet efter engelskt mönster och är än idag imponerande och en promenad rekommenders i denna vackra och tidslösa park.

För mer information besök deras hemsida: <http://www.mackmyrabruk.se/>

1999 skrev sig Mackmyra Bruk återigen in sig i historieböckerna med att man började tillverka sveriges första whisky. "Det svenska originalet sedan 1999" är en slogan som Mackmyra Whisky använder sig av. Det hela började efter att några experimenterlustna och whisky intresserade tog saken i egna händer och påbörjade en resa. Resan har tagit dem från ingenting till ett av världens modernaste destillerier. Idag är tillverkningen flyttad närmare Gävle men kvar i Mackmyra finns fortfarande ett lager för den svenska whiskyn.

För mer information besök deras hemsida: <http://mackmyra.se/>

3 Högbo Bruk – Medskogssjön

Längd: 15 km

Etapptestart: Högbo Bruk parkering

Svårighetsgrad: Medel

Dricksvatten: Högbo Bruk, Medskogssjön

Vindskydd: Högbo Bruk, Norrvallen, Medskogssjön

I Högbo bruk kan du välja på att fortsätta Gästrikeleden norrut mot Medskogssjön och Ockelbo, eller välja en av anslutningslederna. En av anslutningslederna är Fäboleden tar dig mot Jörbo och har Kungsfors som slutmål. Under denna led ansluter även Lenåsleden norrifrån som är ytterligare en anslutningsled. Vi väljer att följa Gästrikeleden norrut och fortsätta mot Medskogssjön som blir etappens slutmål.

Efter att ha lämnat Högbo Bruk bakom dig kommer du en kortare sträcka känna asfalt under dina fötter som du följer en kortare bit. Du passerar hästhagar på din vänstra sida och tjock och vildvuxen skog på din högra. Strax följer du leden vänster och du korsar Högbovägen (väg 272) och ger dig in i skogen. Underlaget blir direkt utmanande och du tvingas lyfta på fötterna för att inte snava på rötter och stenar som visar vägen. Efter en kortare sträcka kommer du ut på Lillsjöstigen och följer denna en bit. Du tar av vid vägbommen och fortsätter in på en mindre grusväg. Vacker gata med blandat löv och barrskog följer dig förbi några pittoreska fritidshus. Efter ca 3 km kommer du ned till Lövtjärnen. Helt klart värt att stanna till och ta ett dopp om vädret tillåter. Leden fortsätter höger och slingrar sig djupare in i tallskogen som är omslingrad med blåbärsris. Stigen som skär genom den vackra skogen blir mer utmanande och du tvingas hela tiden se vart du sätter fötterna för att inte sparka in i sten och rötter. Det finns också gott om lösa stenar och varje steg blir krångligt. Efter en stund kommer du ut på en vändplats för avverkningsmaskiner och du är på plan mark igen.

Efter ca 5 km kommer du fram till *Lappkätsrundan* som är helt klart värt en avstickare.

Leden fortsätter ytterligare en bit på plan grusväg för att återigen ta en tvär vänster och ut på kalhyggen där stigen ringlar sig fram. Du fortsätter sedan på ett stenigare underlag och det krävs att man ser vart man sätter fötterna, stenarna är både många, små och de rullar lätt under fötterna när man går. Efter ca 10 km kommer du fram Norrvallstugan och nästa rastplats.

Leden fortsätter längs vattnet och du kommer efter en stund passera över det rinnande vattnet vid en övergång med stora stenblock.

Stigen fortsätter att slingra sig på andra sidan vattnet och övergår i blötare partier där marken kan suga tag i fötterna när man tar sig fram över myren. Leden går vidare över avverklingsområden och emellanåt måste man leta efter markeringarna så att man följer leden, stigen kan vara som bortblåst på vissa ställen. Du rör dig närmare *Tidernas väg* (väg 272) och du kan ibland höra när någon bil passerar förbi. Leden kommer fram till vägen och under en kortare bit går leden även längs med bilvägen för att senare vika in i skogen igen. Innan Långsjön tar du dig åter igen fram längs vackra tallhedar och om du kommer under sommaren står Gästriklands landskapsblomma liljekonvaljen i full blom och följer dig sista biten.

När leden korsar väg 272 kommer du ned till Långsjön. Du har nu avverkat ca 13 km av dagens etapp och det återstår endast ett fåtal kilometer innan du är framme. Här finns flera chanser att både bada och sitta ned vid vattnet och njuta. Sista delen går längs en mjukare skogsstig in mot slutmålet. På campingen vid Medskogsjön finns flera vindskydd och grillplatser, samt en mindre butik.

Turförslag: Högbo Bruk

Högbo Bruk började ta form och utvecklades till ett bruk under 1600 talet. Under 1800 talet flyttades järnframställan till en vik närmare Storsjön, Sandviken och Högbo Bruk övergavs. Bruket övergavs kvar blev resterna av järnframställan med gårdar och hytter. Idag äger Sandviken kommun den gamla bruksmiljön och det är ett populärt utflyktsmål för många.

Högbo Bruk ligger strax utanför Sandviken och är känt i hela området för sina rekreativsmöjligheter. På området finns goda möjligheter för bad och vattensporter i den lilla sjön och med dess nära anslutning till sjön Öjaren. Det finns flera ledssystem för både vandring och speciella MTB leder i varierande längd och svårighetsgrader. Totalt erbjuds över 13 mil cykelleder i Högbo och dess omgivning. Det finns även cykeluthyrning och kurser i anslutning till hotellet på området. Vintertid är Högbo ett populärt resmål för många längdfantaster då de erbjuder flera mil preparerade spår.

På Högbo Bruk ligger även Högbo Bruk Hotell som anordnar konferenser och events ofta med aktiviteter utomhus i anslutning till Högbos natur. Hotellet är känt för sin goda mat och dryck. Hotellet rankas årligen högt i den prestigefyllda restaurangguiden White Guide. Hotellet har även en SPA anläggning med en mindre pool.

För mer information besök deras hemsida:

<http://www.hogbobruk.se/>

<http://hogbobrukshotell.se/>

Profil: Magnus Palmberg

Magnus Palmberg är cykelproffset som aldrig lägger av med cyklingen. Han fortsätter att leverera år efter år och nu tävlar han i H40 klassen. Han är flerfaldigt svensk mästare och en gång världsmästare i MTB crosscountry. Magnus är ansvarig för att utveckla Högbo Bruk MTB Arena utanför Sandviken. Till vardags jobbar Magnus annars med som uthyrning och försäljning på Sandvikens Byggmaskiner, men helst hänger han i cykelbutiken PPCYKEL som han även driver.

Vad är Högbo MTB Arena?

En satsning från kommunen i Sandviken och Högbo Bruk Hotell för att locka människor med intresse för cykling och speciellt mtb.

Har du något allmänt tips till nybörjaren?

Att ha kul och jobba med grundfysiken. Det är den totala upplevelsen som gör det så attraktivt att cykla mountainbike. Man upplever den totala friheten. Det är grusvägar och stigar och det går upp och ner. Man hinner se så mycket under en åktur

Vad gör du när du inte cyklar?

Umgås med familjen eller springer längs Gästrikeleden.

4 Medskogssjön – Ockelbo

Längd: 15 km

Etapptestart: Medskogssjön Parkering

Svårighetsgrad: Medel

Dricksvatten: Medskogssjön Camping, Ockelbo

Vindskydd: Mårtensklack, Vindkraftparken

Vid Medskogssjön finns det gott om parkeringsmöjligheter i anslutning till campingen. Ta gärna en tur på en av de många naturstigarna som finns vid campingen. Gästrikeleden passerar genom campingen och fortsätter på andra sidan och fortsätter längs vattnet. Stigens början kan vara blöt och man kan med fördel gå längs bilvägen för att undgå bli blöt om fötterna. Snart blir stigen mindre blöt och fortsätter slingra sig längs vattnet vid Stora Medskogssjön. Blåbärsriset växer och frodas bredvid vattnet och smeker benen när du springer längs leden. Vid sjön Islingen går leden över väg 272 och fortsätter på en bred skogsbilväg som ganska snart leder fram till en återvändsplan. Markeringen visar att leden fortsätter upp i skogen där stigen åter blir smalare och slingrar sig fram genom vitmossan som blandas med vacker ljung i tallskogen. Tystnaden är slående och har du tur kan du höra ekornen sitta och äta på någon av de många tallarna du passerar genom skogen. Marken är på flera ställen täckt med älgspillning som visar på att det finns gott om älg i området så håll ögon och öron öppna. Efter ca 3 km kommer du fram till ett tågräls som man måste ta sig över. Var försiktig och korsa endast om du inte ser eller hör något tåg. På andra sidan går leden ut över sankmarker där flera spänger ligger utlagda för att underlätta att ta sig fram och visar samtidigt vägen. Det är blött ett par hundra meter innan man kommer ut på torrare underlag då leden kommer ut på en ny skogsbilväg och underlaget känns genast bekvämare och torrare. Skyltningen visar på att leden fortsätter in i skogen på mindre skogsväg som snart övergår i en stenig stig. Stigen delar sig strax efter och missa inte att leden här går höger och fortsätter något uppför för nu har stigningen upp mot Mårtensklack börjat. Efter ca 5 km från Medskogssjön kommer du till etappens högsta höjd, 273 m ö h, där vi också finner första vindskyddet.

Från Mårtensklack är utsikten milsvid och stanna gärna och njut av den. Bakom vindskyddet kan man skönja en av de vindkraftsnurror som byggts upp på Mårtensklack.

Från toppen och ned till Brattfors är det ca 4 km. Leden är på sina ställen brant nedför och rötter och lösa stenar gör att underlaget på sina ställen är svårbemästrad. Gå eller löp försiktigt ned. När det börjat plana ut kommer anslutningsleden från grannberget Lenåsen och svänger åt vänster. Denna anslutningsled kan du följa söderut mot Kungsfors och Järbo, där också Fäboleden ansluter. Gästrikeleden fortsätter rakt fram för att sedan ta en skarp sväng vänster in i skogen. Strax efter att vi lämnat anslutningen till Lenåsleden bakom oss går leden längs med vindkraftsparken och man känner sig liten inför de stora snurrorna. Leden fortsätter nedför berget och stegen känns lättare utför. Efter ett par hundra meter kommer vi ned till en mindre bilväg som leder upp till vindkraftaggregaten, där vi också kan ta oss en kortare vila i vindskyddet. Vi har nu även avverkat de mesta höjdmetrarna under denna etapp.

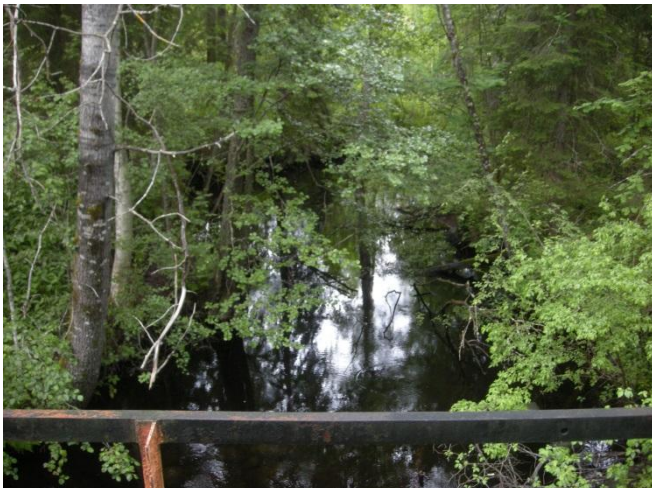
Vi fortsätter rakt fram längs en äldre skogsbilväg och snart befinner vi oss i trolsk skogsmiljö där träden hänger över oss. Samtidigt som vi tar oss förbi några äldre och övergivna torp som även dem bidrar till det magiska i miljön samtidigt som underlaget skiftas till mjukare sand. Denna förändring av underlaget visar på att det en gång varit havsbotten där vi tar oss fram. Underlaget skiftar återigen men denna gång till det blötare när vi närmar oss Brattfors. Med hjälp av de spängerna klarar vi oss undan de värsta sankmarkerna. Leden kommer ut vid Brattfors och går ett tiotal meter på asfalt för att sedan svänga in på det anrika området kring Brattfors. I Brattfors och runt Ockelbotrakterna har man sedan en lång tid tillbaka arbetat med järnframställning. I Brattfors fanns det två hammarsmedjor som drevs av vattenhjul i ån från vatten från Mångeln. Under 1700-talet expanderas

bruket väsentligt och skulle blomstra ända fram till dess nedläggning 1919. Idag finns lämningarna efter smedjan och rester av vattenhjulet kvar. Vidare finns det lämningar efter andra byggnader som hörde till bruket som bland annat arbetarbostäder och kolhus. Brattfors är helt klart värt ett besök.

Från Brattfors är det ca 3,5 km kvar till Ockelbo. Leden består nu av en lummig skogsbilväg där du passerar tallhedar och granskogar. Strax innan Ockelbo passerar du vackra Laån som slingrar sig nedåt staden och kommer så småningom ut i Bysjön.

Turförslag: Wij trädgårdar

Wij trädgårdar är för dig som vill upptäcka mer om trädgård, natur och konst. Eller bara vill göra en utflykt i vacker miljö. Historien om Wijs Trädgårdar startade 2000 då Lars Krantz blev tillfrågad av kommunen i Ockelbo om att skissa på en trädgårdsanläggning. Resultatet blev det vi ser idag med flera olika och spännande trädgårdar såsom Rosenträdgården, Köksträdgården och Örtgården. Det finns flera guidade visningar i de olika trädgårdarna.

Historien om Wij trädgårdar går tillbaka till 1649 och hette ursprungligen Wij säteri och bildades genom en förläning som var ett område som ägdes av länsherren, senare kallad landshövdingen. Området kom senare att användas till skogs och jordbruk. Under tidigt 2000 tal bildades Stiftelsen Wij Trädgårdar och arbetet tog fart att utveckla området vad det är idag.

I Wij Trädgårdshandel finns trädgårdsmästarens skörd till försäljning, under hela sommarhalvåret, från tidig vår till sen höst, allt ifrån blommor och färska grönsaker till presenter. Här finns också möjlighet för övernattnig i pensionatet.

Varje höst anordnas en skördefest för att fira årets skörd. En uppskattad och efterlängtd tillställning.

För mer information besök deras hemsida: www.wij.se

Profil: Elov Olsson

Elov Olsson tillhör Sverigeeliten när det kommer till löpning och speciellt ultralöpning. Han kommer från Jädraås men bor numera i Gävle. Springer upp till tio mil i veckan och gärna längs Gästrikeleden.

Bästa tips på att genomföra en ultramaraton

Lita på dig själv. Lär känna dina begränsningar men ge inte upp bara för att du är trött. Hitta bra löpsteg, så du springer avslappnad, men med bra hållning.

5 Ockelbo – Rönnåsen

Längd: 12 km

Etapptestart: Ockelbo

Svårighetsgrad: Medel

Dricksvatten: Ockelbo

Vindskydd: Ockelbo, Rönnåsen

Att hålla utkik efter: Brattfors Bruk, Klapperstensfältet, Rönnåsenstugan

Parkerar du vid Wij trädgårdar är det ca 1 km ned till där Gästrikeleden tar vid. Det finns även bra parkeringsmöjligheter strax innan starten av leden vid idrottsplatsen på Bölevägen. Ledens första 3,5 km går på en mindre skogsbilväg längs med Tidernas väg. Underlaget är grus och det går lätt att ta sig fram. Skogen blir tätare och lummigare ju längre in på leden du kommer. Strax innan Brattfors tar leden en högersväng in i skogen. Här kan du välja på att följa leden söderut tillbaka till Medskogssjön och Högbo eller ta höger och västerut mot Rönnåsen.

Vi väljer att följa leden västerut mot Rönnåsen. Leden övergår nu i en smalare stig och terrängen blir genast mer utmanande. Ojämna stenar tillsammans med det höga gräset och ormbunkarna ramar in stigen. Det finns utlagda spänger som tar dig över ett par våta områden. Leden fortsätter slingra sig fram genom skogen och tar dig efter ett par hundra meter fram till Trollsjön. Man förstår varifrån namnet kommer när man står vid vattnet och spanar ut över sjön, det är rogivande och trolskt. Ett dopp rekommenderas verkligen om vädret tillåter.

Strax efter du passerat en kraftledningsgata kommer du åter fram till en historisk plats. I området kring Ockelbo har tjärbränning varit särskilt vanligt. Tjärbränning var något som bönderna vanligtvis

utförde under sommaren, mellan vårsådden och höstskörden. Det gick till så att man grävde en grop i delvis sluttande backe. Gropen fylldes med kådrika trädstubbar som tall som sedan täcktes med torv. Allt för att få en syrefattig förbränning. I en öppning längst ned fanns en ränna som tjäran kunde tappas ifrån. En s.k. tjärdal kunde ge uppemot 2000 liter tjära på en bränning. En tjärdal liksom en kolmila övervakades och sköttes dygnet runt och täcktes hela tiden med ny torv för att förbränningen skulle vara optimal. Tjära användes till allt förr i tiden, mestadels för impregnering av trä men också till repslageri, mediciner och myggmedel. Sverige exoporterade mycket av tjäran och tillsammans med järn och koppar var tjäran en av de viktigaste exportprodukterna. Det var främst mellan 1600 – 1800 talet som Sverige exporterade som mest och det kunde uppgå till uppemot 100 000 tunnor årligen. Efterfrågan sjönk kraftig när segelfartygen ersattes med effektivare transportmedel till sjöss och trä inte behövdes underhållas i lika stor utsträckning.

Efter ett par hundra meter efter kraftledningsgatan delar leden på sig och en anslutande stig från söder ansluter där man kan ta sig ned mot sjön Mångeln. Vi fortsätter och följer den orangemarkerade Gästrikeleden mot Rönnåsen. Underlaget blir nu blötare på en del ställen och när du passerar Gåstjärn kan det vara riktigt blött under ledar av året och trots spång så är det svårt att inte bli blöt om fötterna när man tar sig fram längs leden. Kommer du med cykel får du vara beredd att leda den förbi vissa delar längs leden. Du passerar en mindre bro och korsar en grusväg, leden fortsätter i skogen på andra sidan vägen som tar dig till en återvändsplan. Här kommer du ut på en mindre skogsbilväg som du följer och där du passerar flera pitoreska sommarstugor och lupinfält. Underlaget är grusväg och det är lätt att ta sig fram. Strax innan du kommer du ut på Rönnåsvägen tar du vänster in i skogen där underlaget genast blir ojämt och steningt. Detta parti är övergående då du strax kommer du fram till Rönnåsvägen som du går över och följer nu en bredare nylagd sten och grusad väg. Leden följer denna väg en bit innan den svänger av först mot vänster och sedan mot höger. Ett alternativ är att följa Gästrikeleden vänster in på Tjärnstigen och då inte ta sig runt Rönnåsen, utan ansluta längre västerut vid Lill-Tansen. Väljer du däremot att ta dig upp till Rönnåsstugan och runt Rönnåsen fortsätter du den bredare sten och grusade vägen ett tag till och tar höger efter ett par hundra meter.

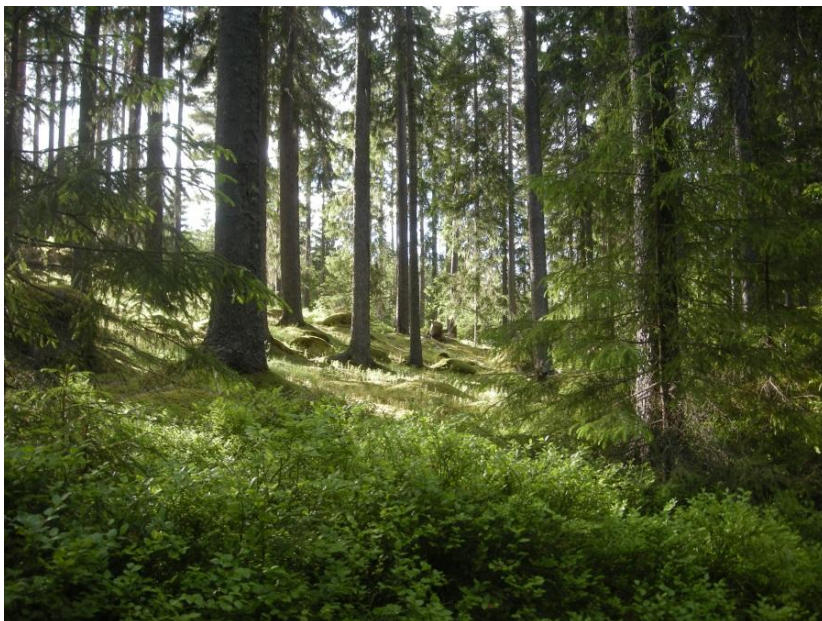
Underlaget fortsätter att vara steningt och dessutom börjar stigen börjar luta uppför. Ju högre upp du kommer desto bättre utsikt får du och du får inte glömma att vända dig om för att njuta av utsikten. Du vet att det inte är långt kvar när du kommer till det vidsträckta klapperstensfältet.

Klapperstensfältet vittnar om hur högt vattnet gick för länge sedan. Klapperstensfältet ligger idag på ca 175 meter över havet och är nästintill helt vegetationsfritt. Fältet är uppemot 150 meter brett och ett liknande fält finns i även norr om Rönnåsen.

Efter klapperstensfältet fortsätter leden in i skogen där du kan skåda tjocka höga granar där vissa är över 100 år. Du följer dem längs leden sista biten innan du når toppen av Rönnåsen.

När du äntligen når toppen av Rönnåsen hälsar Rönnåstugan dig välkommen och du kan njuta av en underbar utsikt ca 270 m ö h. Utsikten sträcker sig över en stor del av Ockelbo där du också ser sjöarna Bysjön och Ycklaren. Planerar du din tur sommartid är caféet öppet med servering. Vintertid är skidbacken nedanför öppen – i mån av snö.

6 Rönnåsen - Jädraås

Längd: 15 km

Etapptestart: Rönnåsstugan, Rönnåsbacken

Svårighetsgrad: Svår

Dricksvatten: Rönnåsstugan, Jädraås

Vindskydd: Rönnåsen, Kerstis koja, Jädraås

Turen startar vid foten av Rönnåsstugan, där Friluftsförbundet's Mulles Naturstig även startar, en kul och lärorik stig för de allra minsta. Ta gärna en tur längs Mulles led och lär barnen om skog och mark och hur man skall undvika att skräpa ned i naturen. Skyltningen för Gästrikeleden fortsätter mot Häståsen och leden är till en början både bred och jämn. Du korsar snart grusväg och efter denna ändras underlaget och det blir stenigt och brantare.

Leden ringlar sig som en smal stig långsamt uppåt mot första vindskyddet som är Kerstis koja. Kojan är byggd av resterna av en gammal kolarkoja, där kolare bodde när de jobbade med att övervaka kolmilan natt som dag. Det var ett slitsamt jobb där kolmilan ständigt behövde övervakas för att inte börja brinna, för då förbränns veden och aska bildas istället för träkol.

Kerstis koja ligger på ca 275 m ö h och vi fortsätter ned mot Häståsen och Åbergs fäbodrar. Underlaget nedför berget är på sina ställen svårframkomligt längs leden och man ser tydliga spår efter att vattnet eroderat sönder leden. Efter ca 3 km har vi kommit ned för berget när vi ser Åbergs fäbodrar på vänster sida längs en mindre bilväg. Stugan är från början på 1800 talet och tillhörde en familj från Ockelbo som hade sina djur betandes i området. I Sverige användes fäbodrar till att ha djurhållning i skogarna då de flesta odlingsbara marker gick åt till att odla spannmål.

Vi lämnar nu berget Rönnåsen bakom oss när vi påbörjar stigningen uppför igen mot Häståsen. Underlaget är till en början jämnt men det övergår allt mer till stenigare och blötare partier. Det finns några spänger som hjälper till att man undviker att kliva i de värsta blöthålen. Skogen blir allt glesare ju längre upp mot toppen man kommer och sista biten till toppen kan upplevas som brant och stenig. Det är inga problem att följa markeringen av leden som slingrar sig upp mot toppen.

Efter ca 5 km når du toppen av Häståsen som är 292 m ö h. Tidigare fanns på toppen en brandbevakningsstuga för att övervaka området sommartid. Denna ser vi idag endast ruinerna av efter att den tidigare brunnit ned. På toppen finns nu ett brandbevakningstorn som användes ända in på 1950-talet tills flyget tog över brandbevakningen i området. Från toppen av Häståsen har man en storslagen utsikt i alla vädersträck och tittar man söderut ser man Kungsberget och dess skidbackar i fjärran. Nedför Häståsen är underlaget jämt och stigen bred. Skogen blir återigen tätare ju längre ned man kommer. Längs leden kommer även en skyltning åt vänster och tillbaka mot Ulvsta, om man vill komma ned och tillbaka till Rönnåsvägen. Vi fortsätter längs Gästrikeleden och efter att passerat en mindre grusväg kommer vi fram till Lill-Tansen dit man även kan ta sig via Rönnåsvägen. Lill-Tansen är resterna av en gammal havsstrand. Havsvågorna har skapat sjöns form och en udde sticker ut i sjön. I sjön finns gott om ädelfisk och fiskekort krävs.

Efter sjön kommer leden ut på en mindre grusväg som transporterar oss ett par kilometer till Herratjämfäbodarna. Passerar ni på en torsdag kanske ni skall titta en extra gång efter Olof. Enligt sägern skall *Olof en dag ha försvunnit då han var ute och plocka blåbär vid väggkanten. Men tre gånger kom han tillbaka, alltid på en torsdag. För varje gång man såg honom hade han förvandlats mer och mer till ett "tycke av troll" och sista gången man såg honom "ylade han som en hund". Sedan dess har ingen sett honom...*

Leden försätter längs snårig stig och tar oss ned till sjön Tansen som vi passerar med 2 km kvar. Efter sjön återstår endast grusväg innan vi är framme vid vårt etappmål, Jädraås. Gästrikeleden anländer söderifrån vid gamla smedjan. Jädraås samhälle växte fram från att Ockelboverken flyttade en masugn till orten 1858, från Åbron. Transportmöjligheterna mellan bruken förbättrades i slutet av 1800 talet genom utbyggnaden av Dala-Ockelbo-Norrsundets järnväg (DONJ). Jädraås blev en järnvägens knutpunkt och administrativa centrum. Vid sekelskiftet 1900 var Jädraås en ett relativt stort industrisamhälle med ca 2000 personer som bodde och arbetade på orten. Smedjan var i drift till 1940 talet och efter detta har populationen sjunkit till dagens ca 200.

Turförslag: Museijärnvägen i Jädraås – Sommarens tuff-igaste utflykt

Museisällskapet Jädraås – Tallås Järnväg (JTJ) är en ideell förening med ca 500 medlemmar. Föreningen bildades 1961 med namnet 891 som syftar till spårvidden (891 mm som är vanlig i Sverige). Sedan 1970 rullar museitågen sommartid på JTJ och år 2000 förlängdes trafiken från Tallås till Svertbäcken nedre och sträckan är nu hela 6 km lång.

Järnvägen är ett kulturarv som syftar till att bevara och renovera fordon och föremål från brukstiden och med 891 mm spårvidd. JTJ vill genom museijärnvägen bevara och tillgängliggöra historien för kommande generationer.

Under sommaren rullar tågen mellan juni till augusti. Det förekommer även guidade visningar av lokstall och verkstäder för dem som vill titta bakom kulisserna.

För mer infobesök deras hemsida: <http://www.itj.org/>

Turförslag: Jädra Öl – ett jädra gott öl helt enkelt

Historien om Jädraöl tar sin början någongång under 2010. Eva och Lars Nordlund sålde sin firma och lämnade skånska landsbygden bakom sig, köpte en gammal fastighet i Jädraås och flyttade till Gästrikland. De hade bestämt sig för att göra en "liten" road trip och begav sig ut i världen för att få inspiration för framtiden. De åkte ut i världen på var sin cykel och de rullade bokstavligen iväg på sitt äventyr. Resan tog 6 månader och de besökte länder som de alltid velat besöka; Norge, Kanada, Island och Kuba. Mat och ölkulturen från alla dessa länder gjorde stort intryck på paret och någonstans på vägen kläcktes idén att starta ett eget microbryggeri. Väl hemma började Eva utbildas till bryggare samtidigt som Lars började snickra på ett eget mäskkärl.

Ryketet om parets verksamhet spider sig och de närliggande Wij trädgårdar i Ockelbo frågar om "de inte är intresserade av att skapa en Trädgårdsöl för sommaren" – vilket gav det stora lyftet. Våren 2011 lanseras Jädraöl Trädgårdspilsner. Som man säger är resten historia..

Idag har Jädraöl ett brett sortiment i allt ifrån ljus och lättdrucken lager och American Pale Ale (APA) till mörkare och fylligare lager och riktigt mörk ale. Man anordnar även guidade visningar och har bryggkurser där intresserade kan komma och lära sig mer om hur livet som bryggare ter sig.

Inte dåligt av paret som var ute och cyklade.

*Öl är den naturligaste saken i världen. Bara vatten, malt, humle och jäst. Den enda tillsats vi använder är vår egen omtanke i bryggeriet. **Resultatet blir ett jädra gott öl, helt enkelt.***

För mer information besök deras hemsida : www.jadrael.se

7 Jädraås – Kungsberget

Längd: 12 km

Etapptestart: Jädraås

Svårighetsgrad: medel

Dricksvatten: Jädraås, Kungsberget

Vindskydd: Jädraås, Kungsberget

I Jädraås finns det två leder att välja mellan. Strax efter hängbron över Jädraån nere vid Smedjan finns det gått om skyltar och riktningar som man kan välja på. Gästrikeleden norrut går mot Åmot och Lingbo, där Helsingeleden så småningom ansluter. Gästrikeleden söderut fortsätter mot Kungsberget vilket också är den leder vi väljer. Efter den branta med relativt korta backen blir underlaget betydligt bättre och vi fortsätter att följa leden vänster vid nästa korsning. Leden är till en början bred och underlaget platt när den slingrar sig fram i tallskogen.

Efter att ha korsat vägen kommer leden följa myrkanten till Hemmuren som gör att underlaget blir blått under kortare sträckor. Spången hjälper oss att hålla skorna torra. Tar du dig fram på cykel får du vara beredd på att leda cykeln kortare partier. Leden fortsätter att gå genom avverkningsområden där gräs har vuxit upp och stigen försvinner nästan i det höga gräset. Leden är välmarkerad vilket gör att vi utan bekymmer kan följa stigen i det höga gräset. Vi kommer ut på en mindre grusväg som vi följer en kortare bit innan vi på nytt tar oss in i skogen till vänster. Leden fortsätter att ringla sig genom det höga gräset som smeker benen. Leden kommer strax ut på en väg igen och vi passerar genom den lilla byn Ulvtorp. Byn är en av de äldsta finnbyarna i Gästrikland. Det finns förteckning på finnar som kommit till området och bosatt sig i byn redan 1595. I slutet av byn tar leden av till vänster in i skogen. Efter ca 4 km går leden genom marker som blivit avverkade de senaste åren. Det finns lämnade träd som markerar vart leden går fram men håll utkik efter den orangefärgade markeringarna då dessa nu tenderar att vara glesare, men inga problem så länge man följer den upptrampade stigen.

När man kommer fram till en grusad avverkningsväg följ denna höger då markering saknas helt bitvis. Du kommer ned till en större grusväg och leden går nu åt höger. Efter ett par hundra meter tar leden av in i skogen åt vänster och upp mot Åsen. Det blir brantare och stigen slingrar sig upp mot toppen. Efter ca 5,5 km från Jädraås kommer vi upp på toppen av Åsen och når därmed Gästrikeledens högsta punkt 310 m ö h. Vindkraftverken går att skönja mellan träden och du kan även höra dem emellanåt. Leden kommer ut på en grusväg som du passerar och fortsätter ned på andra sidan. Återigen går leden över avverkningsmarker vilket gör att ledens markeringar kan vara glesare, men stigen är väl upptrampad och är lätt att följa.

Nedför Åsen är stigen bred och jämn vilket gör den lätt att följa genom skogen. Efter ca 8 km korsar du en grusväg och leden följer Sjukällan längs Åsens sydsluttning ned mot Kungsberg. Leden blir på en del ställen blöt och det är spångat ett tiotal meter.

När du kommer ut i Kungsberg följer du den asfalterade vägen vänster och du passerar flera vackra bondgårdar som finns utefter vägen. Efter någon kilometer kommer du fram till etappens mål, Kungsberget.

Turförslag: Kungsberget

Namnet Kungsberget nämns första gången under 1700 talet och härstammar från att det är det högsta berget i området. Klimatet skiljer sig åt mellan nord och sydsidan. Den sida som skidanläggningen ligger på är Nordsidan och har fler veckor vinterklimat än andra delar av området. På sydsidan återfinns flora som bara växer nedanför den så kallade norrlandsgränsen, och det är bland annat hassel.

Kungsberget som är 309 m ö h är idag mest känt för sin skidanläggning med samma namn. Det finns både skiduthyrning och skidskola för både vuxna och barn, längspår samt flera restauranger i nära anslutning till boendet vid backen. På senare år har Kungsberget även byggt ut boendet och det finns idag över 1000 bäddar.

På sommaren är Kungsberget ett populärt resmål för många som är intresserade av vandring och fiske. Det finns gott om vägar och vandringsleder runt berget och flera små sjöar och tjärnar i området.

För mer information se deras hemsida: www.kungsberget.se

8 Kungsberget – Åshammar

Längd: 15 km

Etapptestart: Kungsberget

Svårighetsgrad: svår

Dricksvatten: Kungsberget

Vindskydd: Toppen av Kungsberget, baksidan Kungsberget

Turen startar vid forten av Kungsberget. Leden går runt berget men om du vill ha den bästa utsikten rekommenderas att ni tar den asfalterade vägen upp till toppen. Utsikten är svårslagen när du står på toppen berget som mäter hela 309 m ö h.

Väl uppe på toppen finns det både grillplatser och vindskydd som man kan nyttja för att njuta av den storslagna utsikten, sommar som vinter. Från toppen kan man välja valfri väg ned genom vegetationen och eftersom Gästrikeleden går runt hela berget kommer man på leden vart man än går ned. Underlaget runt berget kan vara blött och upptrampat på vissa ställen då det är ett populärt område att vandra kring. På baksidan av Kungsberget där lederna går ihop finns också ett vindskydd där man kan vila benen. Gästrikeleden kommer ut på och fortsätter längs en mindre bilväg. Efter en stund avviker leden och man kommer in i skogen. Leden är välmarkerad och upptrampad. Du passerar sjön Härnen och efter kommer du ut på ytterligare en mindre bilväg som du följer. Efter ca 4

km tar vägen höger och du fortsätter en bit till förbi en grind innan leden viker av in i skogen på nytt. Nu går det återigen uppåt igen och om du inte vart uppe på Kungsberget kommer du nu på etappens högsta del med sina 210 m ö h på Skovberget när du passerar ung tallskog. Underlaget är upptrampat men emellanåt kan det vara stenigt. Missar du att lyfta på benen kan du lätt sparka i stenarna som sticker upp ur marken.

Du kommer så småningom ut på en grusplan när leden fortsätter på vänster sida av återvändsplanen och du kommer in i skogen på nytt. Nu har du avverkat ca 6 km från Kungsberget och den kommande

kilometern kommer bli den blötaste då du passerar en del blöta områden. Strax innan 8 km kommer du fram till Långbodarna och du passerar över Långbovägen där det också finns några hus. I den öppna skogen växer mycket ljung och ormbunkar som täcker marken vilket gör att leden nästintill försvinner på sina ställen. Från Långbodarna blir det en del kuperat och du får återigen lyfta på fötterna för att inte fastna på rötter och stenar. Skogen återigen tätare och det blir på vissa ställen både brant och stenigt. Efter ca 9 km passerar du ytterligare en väg och leden går förbi ett vindskydd strax innan du når toppen av Hedarna. Stanna och vila benen. Underlaget härifrån är väl upptrampat och skogens mark täcks helt på sina ställen av vit mossa och blåbärsris.

Vid 11 km kommer leden ut på en mindre skogsväg som du följer. Skogen är på sina ställen så överklig så det ser nästan ut som taget ur ett vykort. Leden slingrar sig fram genom skogen och underlaget gör att man kommer fram snabbt. Du passerar ett par sommarhus och en och annan bondgård och strax innan Åshammar kommer du fram till Borrsjön med dess fisketrappa i Borrsjön.

Vid Svärdsjövägen kan man välja på att ta sig till Åshammar eller fortsätta Gästrikeleden som ansluter på andra sidan vägen.

9 Åshammar – Hofors

Längd: ca 29 km

Etapptestart: Åshammar, Svärdsjövägen

Svårighetsgrad: Svår

Högsta punkt: 277 m ö h (Kaptensberget)

Vindskydd: Hohällans naturreservat, Viby fäbodan, HAIF Stugan, Hofors

Denna etapp är lång och underlaget är bitvis mycket utmanande vilket gör att den är svår. Den börjar i Åshammar och går direkt ut i skogen och fortsätter rakt söderut mot Storvik där man kan svänga av om man vill göra etappen kortare. Leden passerar både Hohällans naturreservat och Solbergdalens naturreservat innan man når Hofors.

Leden fortsätter direkt vid Svärdsjövägen. Det finns plats för bilar att parkera vid anslutningen till leden en bit in från vägen. Leden tar sig början vid en gammal sandgrop och man ser fortfarande reser av den. Leden börjar som en bred och fin väg när den följer den bilvägen som slingrar sig fram genom skogen. Efter en kort bit delar sig bilvägen och du följer den mindre till vänster och kommer strax fram till en återvändsplan. Där fortsätter gästrikeleden in i skogen. Markeringen är tydlig och underlaget är fortsatt jämt och upptrampat.

Leden fortsätter förbi några motionsspår men vid en avstickare blir den mindre tydlig. Det blir också blötare på en del ställen och du får se upp när du korsar mindre vattendrag och bäckar. Efter ca 3 km kommer du ut på en mindre skogsväg där underlaget är jämt och fint och följer denna en kortare bit innan du återigen kommer in i skogen. Underlaget blir genast mer utmanande med en del stenar och rötter som följer dig längs leden. Efter ca 5 km kommer du ut till en kraftledningsgata och följer denna upp på Kyrkberget. Underlaget är här mycket stenigt och vid regnigt väder kommer det bli halt och ta det extra försiktigt både uppför och senare nedför. Vid toppen av Kyrkberget har man en bra utsikt över området. Nedför är underlaget mindre stenigt och det går lättare att ta sig ned.

På väg ned för berget kosar du en mindre väg och efter blir leden bredare och underlagt jämt. Håll dock ögonen öppna då leden viker av in i skogen till höger och denna del är lätt att missa. Håll koll på kartan vart du är. Leden är här bristfälligt markerad och håll utkik efter de orangefärgade markeringarna på träd och stubbar. Strax efter 6 km kommer du ut på en mindre väg och passerar denna. Leden fortsätter på andra sidan riktning mot Skatfors. Vid 7 km passerar du en mindre bro och här kan du välja på att avvika mot Storvik om du väljer vänster riktning. Följer du den mindre kraftledningsgatan åt höger som också är tydligt upptrampad kommer du mot Hofors. Vi väljer att fortsätta mot Hofors.

Efter ytterligare någon kilometer kommer du till Hohällans naturreservat som är ett välbesökt utflyktsmål. I området finns gammal skog som innehåller många döende och döda träd som drar till sig många fåglar såsom hackspett men också andra däggdjur. På bergets topp finns ett vindskydd med eldstad med fin utsikt över området. Hela naturreservatet är på ca 18 hektar och bildades 1996.

Leden fortsätter förbi naturreservatet och kommer ut på en mindre skogsväg som du springer utmed och passerar flera avverkningsområden. Både älg och rådjur trivs i denna vegetation där de kan finna blad, gräs och skott från nyplanterad skog. Håll utkik och så kanske du också ser något av dem.

Leden går in i skogen efter någon kilometer och här blir den både smalare och på vissa ställen svårforcerad. Du passerar ett par mindre gamla bruksstugor och bl.a. kommer du passera Karl XII:s tall (?!).

Leden kommer ut vid Granstandastugan på Vikåsvägen. Leden fortsätter förbi stugan på vägen en kortare bit för att sedan svänga upp höger, också här måste man vara noga och leta efter markeringarna som kan vara skymd av skogen. Ganska direkt kommer du komma ut på ytterligare ett avverkningsområde men här är leden återigen tydligt markerad.

Efter 15 kilometer passerar du en mindre skogsbilväg och du ser skyltning om Gårdsjön. Leden kommer ned till sjön och man har vacker utsikt över sjön som man följer hela vägen runt.

Efter ytterligare någon kilometer kommer du fram till Viby fäbodar. Tidigare fanns här flera fäbodvallar som sedan länge blivit övergivna. Idag finns här en grillplats och vindskydd samt en brunn med källvatten. Finns även en stuga för övernattnig genom Hofors skoterklubb. Strax efter börjar det luta uppför och etappen når strax in högsta punkt på 277 m ö h när du passerar Kaptensberget.

Du kommer även passera Solbergdalens naturreservat där det finns 100 årig granskog var mark är täckt med tjock mossa och döda träd. Du går därför med fördel på leden och kan njuta av naturreservatet och istället göra kortare avstickare i jakten på nya upptäckter.

Nästa stuga som du passerar på leden blir HAIF stugan. Det är Hofors Allmänna Idrottsförening (HAIF) som använder stugan som klubblokal men som också går att hyra. Under vintern är det längdskidor som gäller och då finns det även möjlighet för fikaservering på söndagarna. Det finns även ett vindskydd som är tillgängligt samt grillplats.

När du avverkat 21 km passerar du järnvägen vid Fäbobäcksvägen och leden följer järnvägen en kortare sträcka. Kolgården heter den ideella förening som har som målsättning att bevara och sprida kunskap om träkolning och liknande traditioner. Föreningen har byggt upp en kolarkoja och en eldpallskoja för att visa på hur dessa användes. Stället passerar du strax före Hofors och finns att hyra. Sista helgen i Augusti firas Milans Dag och allmänheten bjuds in för att ta del av verksamheten.

Vid 25 km kommer du fram till utkanten av Hofors och kommer passera en mindre bro vid Dammfallet över Hoån. Leden följer vattnet runt sjön och du passerar ett vindskydd med vacker utsikt över sjön. Etappen avslutas vid ishallen och du har då avverkat 29 km.

10 Hofors – Bagghyttan

Turen startar vid Hofors Ishall där man lämnar stan bakom sig och kommer snabbt in i skogen och en välmarkerad stig. Passerar kulturhistoriska bruksorter som Kratte masugn som hade sin storhetstid på 1800. Etappen avslutas i Bagghyttan i anslutning till väg 68. Denna del av Gästrikeleden bjuder på en del kuperad terräng med möjlighet till fina utsikter från områdets högsta punkter tillsammans med vackra och orörda sjöar. Etappen beskrivs som svår mestadels för att den är lång och markeringarna kan vara bristfällig på sina ställen.

Längd: ca 24 km

Etapptestart: Hofors

Svårighetsgrad: Svår

Dricksvatten: Hofors

Vindskydd: Hofors, Fjällberget, Björktjärn, Oxögat, Djuptjärn

Bästa utsikt: Fjällberget (230 m ö h) och Oxögat (280 m ö h)

Leden tar sig början precis vid E16 som passerar genom Hofors. Strax innan man kör ut ut stan fortsätter leden på andra sidan ishallen och går rakt in i skogen. Underlaget är till en början upptrampat och välmarkerat. Det finns en del blöthål då leden utnyttjas flitigt även av terrängfordon. Du passerar några spänger och redan efter någon kilometer kommer första vindskyddet som finns placerad längs leden efter den stora kraftledningsgatan. Efter ca 2 km börjar det gå markant uppför och underlaget blir genast torrare men samtidigt stenigare. Efter ytterligare en kilometer når du toppen av Fjällberget, där också Fjällstugan ligger ca 230 m ö h. Stugan ägs av Idrottsklubben *Sport i Hofors* och lämpar sig väl för träningsläger och finns för uthyrning. Här finns även grillplatser och utsikten är i bästa klass.

Leden fortsätter bakom stugan och slingrar sig nedför och bara ett par hundra meter nedanför Fjällstugan passerar du Björktjärn där du finner både vindskydd och grillplats. Utsikten över sjön kan man sitta och njuta utav i timmar. Leden följer sjökanten och fortsätter längs en vacker skogsstig och

vidare söder ut. Du passerar en mindre bilgrusväg för att senare komma in på ett kalhygge. Leden är fortsatt bra markerad och stigen är fint upptrampad när du kommer in i skogen. Du passerar vackra tallskogar för att senare komma fram vid Djuptjärn ca 5 km från Hofors. Djuptjärn är en stor sjö och är hela 19 meter djupt. Det finns en liten rastplats med brygga att tillgå som är iordningställd av markägarna. Utsikten över Djuptjärn är även den oslagbar med vackra skogar som omger den.

Efter tjärnen går leden ut på en mindre skogsbilväg och man passerar tidigare avverkningsområden som nu blivit vackra ängar. Strax innan du kommer in till den lilla byn Stenshyttan passerar du Surtjärn på din vänstra sida. Stenshyttan är en liten by belägen ca 6 km från Hofors och är kanske mest känd för sina sjöar och den största av dem, Dammsjön som ligger mitt i byn. Leden går igenom byn och fortsätter in i skogen där leden startar med att gå brant uppför och blir mer utmanande genom att underlaget blir stenigare. Efter någon km kommer stigen ut på en mindre skogsväg som leden följer upp till en vändplan. Från vändplanen kan man välja på att ta sig hela vägen upp till etappens högsta punkt som är Oxögat med sina ca 280 m ö h bjuder på en vacker utsikt. Här finns både ett vindskydd och en grillplats att tillgå. Stanna gärna en stund och njut av utsikten. Från vändplanen fortsätter leden ned till en liten trollsk sjö med samma namn, Oxögat. Leden fortsätter förbi Hosjön och där går leden också ut på en mindre grusväg.

Efter att du avverkat ca 12 km av Gästrikeleden på denna etapp kommer du fram till Stjärnsundsvägen som du passerar rakt över. Leden fortsätter på andra sidan och går samtidigt av den grusväg som du följt från Hosjön. Leden är fortsatt väl markerad och upptrampad. Över de flesta bäckar finns stadiga broar av olika storlek och utseende. Efter ytterligare 2 km kommer du fram till Gropbacka där det finns naturliga och grävda raviner. Det är spår och lämningar efter de järnmalms och kalkbrytning som funnits i området kring byn Kratte Masugn. När du har tillrättat 16 km från etappens början kommer du fram till Kratte masugn. Området kallas också Kratten. Det finns historia som sträcker sig tillbaka till 1500 talet då den första smedjan anlades och inte långt senare kom även en masugn. Området gav perfekta möjligheter för järntillverkning. Det fanns mycket järnmalm i marken och mycket skog i området för träkol som krävs vid järnframställan. Det fanns även en stor sjö och där anlades hyttan vid ett 25 meter högt vattenfall för att driva det vattenhjul som krävdes för produktionen.

Bruket storhetstid var under 1800 talet men lades ned redan 1881. Efter storhetstiden med järnframställningen fanns här en period med jordbruk och en såg som fortfarande höll byn levande, men efter att sågen lades ned en bit in på 1900 så bodde det endast ett fåtal familjer kvar i området på 1930 talet. Mellan 1944 och 1976 var Kratte Masugn ägt av Skogsvårdsstyrelsen som lät uppföra en skogsbruksskola på området. Gävle Kommun tog över efter detta och har bl.a. använt det som läger och konferensgård.

Gästrikeleden fortsätter längs Krattdammen söder ut och leden går in i skogen strax före Torshyttan. Här går leden genom blåbärsris och vackra tallskogar när den går förbi Torshyttedammsjön.

Leden fortsätter och kommer ut på Torshyttvägen som du följer till en trevägskorsning. Här blir vägen större och ett par hundra meter längre ned kommer du ut på Nyhyttvägen. Här tar du höger, markeringen av leden är bristfällig just vid korsningen med du kommer strax se att du är på rätt väg. Passerar lilla byn Nyhyttan med hästhagar och ängar. Strax innan man kommer ut på väg 68 går leden in i skogen en kortare bit för att sedan komma ut vid Bodåsleden, precis vid etappens slutmål, Bagghyttan.

11 Bagghyttan – Österfärnebo

Längd: 37 km

Etapptestart: Bagghyttan

Svårighetsgrad: Svår

Vindskydd: Stillaren, Oppsjön, Gjusberget

Håll utskik efter: Köpmansmossen

Turen startar i Bagghyttan och fortsätter förbi den vackra sjön Stillaren och upp på Gjusberget. Leden går förbi den gamla byn Oppsjö vid Oppsjön där järnhantering har bedrivits i över 200 år. Leden fortsätter söderut och den kuperade skogsvegetationen övergår i mer plattare änglandskap. Etappen avslutas vid Österfärnebo kyrka som sträcker sig högt över bygden. Etappen beskrivs som svår mestadels av det långa avståndet men också att leden går genom ett par överväxta avverkningsområden där ledmarkeringen på vissa ställen är överväxta och svår att finna. Turen är omväxlande med vackra skogar och sjöar och med inslag av öppna marker.

I Bagghyttan har det bedrivits järnhantering och framställan av järn under lång tid. Masugnen i Bagghyttan omnämns i skrift för första gången under mitten av 1500 talet och redan på denna tid anses området vara gammalt. Området kring Bagghyttan är känt för sina rika fyndigheter på järnmalm och bönderna fick en stor del av sin inkomst från järnframställan. De anlade hyttor och smedjor längs vattendragen. Vid järnhanteringen behövs vattenhjul för att driva en bälg håller igång masugnarna. En hytta med masugn var en enkel timrad stuga med ett vattenhjul. En hytta med vattenhjul och masugn hade en livslängd på 30-40 år men vissa kunde bli uppemot 100 år. Det hände att de brann ned då det krävs att järnet värms upp långsamt och att det hålls en konstant värme vid smältning och framställan av järnet.

Leden går till en början på en mindre bilväg som är jämn och bred, men efter någon kilometer viker du av och kommer in i skogen och följer leden på en avverkningsväg. Ganska snart kommer du ut på en ny grusad bilväg och in i byn Skommarhyttan. Även i denna by fanns det masugnar och den första tillkom under mitten av 1500 talet. Järnframställan pågick i byn fram till slutet av 1800 talet och efter har byn minskat i storlek och idag finns endast ett par hus kvar som leden passerar. Du följer nu Östansjövägen till nästa korsning där du tar höger ned på Näsvägen mot samhället Stillbo och sjön Stillaren. Efter ca 6 km kommer du fram till ett vindskydd med utsikt över Stillaren. Sjön ligger på ca 100 m ö h och efter sjön fortsätter upp mot Gjusberget vars topp ligger på 200 m ö h. Detta blir också etappens högsta punkt. Från Bagghyttan till Gjusberget är det ca 8 km. Stigen ned för berget är snårig och kan upplevas som krävande och speciellt vid blött väder kan det vara extra jobbigt att ta sig ned för hala berghällar och lösa stenar. Vid foten av berget kommer du ut på en större grusväg. Åt vänster kan du ta dig till Köpmansmossen som är ett orört myrområde med inslag av glesskog. Detta ligger ca 1 km norrut och är populärt resmål för många fågelskådare då det finns tofsvipa, trana, grönbena och många andra arter i området. Leden går söderut och följer grusvägen. Det finns markeringar som visar på att leden går in i skogen med du håller dig med fördel kvar på vägen och leden ansluter efter några hundra meter. Efter 10 km kommer du fram till en trevägskorsning där du

håller vänster och passerar en bom in på Sörmyrsvägen. Denna grusväg följer du ytterligare tre kilometer innan leden viker av vid Svarttjärnsvägen och går in i skogen.

Leden slingrar sig vidare in i skogen och det är en blandning av ung tallskog med inslag av björk och enbuskar. Det kan vara mycket snårigt vissa delar och det gäller att hålla koll på vart leden tar vägen. Du kommer även ut på flera avverkningsområden där man måste hålla uppsikt efter ledmarkeringarna lite extra för att inte tappa bort sig från leden. Leden är sämre markerad här samtidigt som den inte är upptrampad vilket ger en känsla av att man rör sig i ödemarker. Håll gärna en extra kolla på kartan också. Efter 15 km passerar du en väg och leden fortsätter rakt över vägen och efter ytterligare en kilometer passerar du en vändplats för avverkningsmaskiner.

Skogen övergår nu i mer trolsk mörkare skog, leden är mer upptrampad och det är inga problem att följa leden som slingrar sig fram genom blåbärsris och ormbunkar. Kanske har du tur och ser en älg då det finns gott om älgspilling. Efter ca 17 km från Bagghyttan och strax innan Oppsjö passerar du ytterligare ett vindskydd med eldstad och rinnande vatten i bäcken bredvid.

Byn Oppsjö ligger vid Oppsjön där det finns lång historia tillbaka med både järnhantering och sågverk från 1600 talet. I äldre dagar transporterades all järn med häst och vagn men i och med industrialiseringen drog igång och byggandet av järnvägen slogs många mindre järnbruk ut av konkurrensen. Järnvägen kom aldrig till Oppsjö och transportererna förblev därför både långsamma och besvärliga samt kostsamma. Grönsinka bruk lades ned helt 1898 och köptes upp av staten. Idag finns endast överväxta ruiner kvar av det gamla bruket och dess storhetsdagar.

Leden följer Oppsjön och dess strand och ett vindskydd finns på sydöstra delen av sjön. Utsikten över sjön är magisk och badstranden är inbjudande. Leden fortsätter söderut och efter 20 km passerar man väg 272 som går mellan Horndal och Österfärnebo. Leden följer en mindre skogsväg innan den går in i skogen efter knappa kilometern. Vid 23 km kommer du fram till Ulvkisbosjön som du följer runt. Här finns det både brygga och fina sandstränder för den badsugna. Kungshögsslingan är en led som är anslutningsled till Gästrikeleden. Denna led går runt Kungshögs fåbodar med Kungshöghällarna som sticker upp i det annars platta området och ansluter igen till Gästrikeleden strax innan Österfärnebo. Leden går nu österut och du passerar byn Stärte och korsar Grönsinkavägen efter ca 32 km från Bagghyttan. Landskapet blir plattare och den kuperade skogen blir utbytt till platt ängsmark. Det första du ser av Österfärnebo är kyrktornet som sträcker sig över området och du har nått etappens mål.

12 Österfärnebo – Hedesunda

Längd: 22 km

Etapptestart: Österfärnebo kyrka

Svårighetsgrad: Lätt/ Svår

Dricksvatten: Österfärnebo kyrka, Koversta by, Gysinge bruk, Hedesunda kyrka

Vindskydd: Färnebofjärdens nationalpark, Gysinge Bruk

Att hålla utkik efter: Koversta by

Etappen går genom Koversta by och genom delar av Färnebofjärdens Nationalpark. Området är känt för att vara både blött och myggrikt. Leden passerar historiska Gysinge Bruk för att sedan följa väg 56 norrut mot Hedesunda. Första delen av etappen mellan Österfärnebo och Gysinge är stora delar av året översvämmat och mycket blött. Vill man inte bli blöt om fötter och ben rekommenderas att man ansluter till leden först vid Gysinge. Från Gysinge går leden på huvudsakligen grusväg för att avslutas vid Hedesunda kyrka. Hela etappen är relativt platt och jämn. Etappen är svår om man gör hela sträckan men lätt om man väljer att ansluta till Gysinge. Detta beror mestadels för att vattnet på vissa sträckor i färnebofjärdens nationalpark kan bli mellan 40- 80 cm högt där leden går beroende på väderlek och årstid.

Turen börjar vid Österfärnebo kyrka. Kyrkan byggdes mellan 1819-1822 och ersatte då en tidigare kyrka från 1200 talet. I kyrkan finns en kopia av en dopfont som härstammar från 1200 talet. Originalen finns att beskåda på historiska museet i Stockholm.

Leden fortsätter bakom kyrkan och går förbi vackra ängar med utsikt över Fängsjön. Leden kommer ut på den asfalterade Sandavägen som sedan övergår i Kummelåsvägen ytterligare ett par hundra meter innan man kommer fram till Koversta. I Koversta har man funnit runt 20 gravar och spår efter människan från yngre järnåldern, dvs ca 600- 1050 e.Kr. Fyndigheter tyder på att människor har bott i området och man har funnit slaggbitar från järnframställning vilket även tyder på att man har framställt järn i området sedan lång tid tillbaka. Koversta by har varit omskrivet sedan mitten av 1300 talet och under medeltiden var det en stor by med jordbruksmarker, skog och fäbodan. När Gysinge

bruk anlades 1688 konkurrerades bönderna i Koversta by ut och många tvingades flytta. I början av 1900 talet var byn i förfall men tillsammans med Nordiska Museet räddades många fäbodar och byn har rustats upp och idag finns en samlad bymiljö att beskåda för eftervärlden. På området finns bland annat en smedja och trösklada med föremål som var del av verksamheterna som vart i byn.

För mer information om Koversta Gammelby besök deras websida: <http://koversta.com/>

Leden fortsätter in i den närliggande skogen men som ganska omgående övergår i blötmarker. Under stora delar av året står denna del av Gästrikeleden under vatten och är känd som ett mygghål. Det finns spänger att gå på men på många ställen är det konstant översvämmat. Beroende på väder och årstid kan vattenståndet bli uppemot 80 cm på leden.

Väljer du ändå att följa denna del på leden är markeringen god och det är inga problem att följa de orangea stolparna genom våtmarkerna. Du passerar genom Färnebofjärden Nationalpark som är känd för sin fågelrikedom. Det finns över hundra häckande arter av alla dess slag, som saknar motsvarighet i Sverige. Det är just de återkommande översvämningarna som präglar miljön med gammelskog som blandas med strandkärr och älvängar. Underlaget längs denna del på leden är blöt och ojämnt. Det är även svårt att se var man sätter fötterna i det blöta gräset och myrmarkerna. Även sjögräset kan växa sig högt under sommarperioderna och vattnet är kallt under stora delar av året. Det är nästan 4 km av etappen som går igenom dessa blötmarker, innan man kan känna torr mark under fötterna igen. Tänk på att i parken får man endast cykla längs de bilvägar som finns och inte längs leder eller i terrängen.

För mer information om Färnebofjärdens Nationalpark besök deras websida: <https://www.sverigesnationalparker.se/>

Efter ca 6 km kommer du fram till ett vindsydd med eldstad. Här har du fin utsikt över den forsande dalälven. Här får man göra upp eld men endast på avvisad plats, dvs. i eldstaden.

Leden fortsätter i skogen ett par hundra meter för att sedan komma ut på en motionsslinga med elljusspår som leder dig fram till Gysinge bruk. Gysinge bruk anlades 1668 och det var tillgången på forsande vatten och skogen som avgjorde. Storhetstiden kom under 1800 talet då också Gysinge bruk var Gästriklands största järnbruk. Bruket lades ned i början på 1900 talet och idag används lokalerna av pensionärernas riksorganisation (PRO) samt folkhögskolan. Sandvikens kommun har under årens lopp renoverat delar av bruksmiljön och idag finns här ett besökscenter. Gysinge Bruk erbjuder även guidade turer för besökare.

Vattnet kring Gysinge och nedre dalälven anses vara ett av Sveriges mest kompletta fiskevatten. Här finns harr och öring i forsarna och gädda, gös och abborre i de mer lugnare vattnen.

För mer information om Gysinge bruk besök deras hemsida: <http://www.gysingebruk.se/>

Gysinge Naturresevat gränsar till Färnebofjärdens nationalpark och leden fortsätter genom våtmarker och lövskog som den slingrar sig genom. Underlaget är mjukt och välupptrampat och sidorna är täckta av ormbunkar. Leden kommer ut på väg 272 mellan Gysinge och Hedesunda som du

korsar rakt över. Du kommer in på mindre grusväg som du följer för att senare svänga vänster och följa mindre grusväg längs en kraftledning en knapp kilometer. Du svänger igen höger och följer en större grusväg ett par kilometer. Du passerar ett par sommarhus och hör bilvägen på högra sidan. Grusvägen är tämligen rak och är lättgången. Naturen utgörs huvudsakligen av tallskogar med inslag av mindre ängar. Landskapet är platt och jämnt.

Du kommer fram till Gysingevägen som du korsar och efter detta är det ca 4 km kvar till Hedesunda. Leden fortsätter på samma grusväg och efter någon kilometer svänger du ned höger in i skogen mot Hedesunda. Underlaget är jämnt och mjukt. Du kommer ut på Oppåkersvägen och tar vänster för att i följande korsning följa skyltningen på leden åt höger på Svartavägen. Efter 22 km har du kommit fram till Hedesunda kyrka som också är etappens slutmål. Väl framme i Hedesunda reser sig Hedesunda kyrka ståtligt över bygden.

13 Hedesunda – Kågbo

Längd: 22 km

Etapptestart: Hedesunda

Svårighetsgrad: Medel

Dricksvatten: Hedesunda kyrka

Vindskydd: Bredforsens naturreservat

Att hålla utkik efter: Bredforsens naturreservat

Denna etapp är relativt platt till en början när den går på bilvägar, men efter ett tag när leden går in i skogen blir det mer utmanande och ersätts med steniga skogsstigar och övervuxna avverkningsmarker.

Turen startar vid Hedesunda kyrka. Första kilometern går leden genom tätare skog och sly för att senare komma ut på Östvedavägen som du följer och tar vänster i nästa korsning. Underlaget är asfalt och är jämnt och fint. Man passerar bondgårdar och ängar med betande kor. Leden är välmarkerad med både pilar och skyltar.

Efter ca 3 km tar man av vid Gamla Östvedavägen och följer vägen ned till vattnet vid parkeringen vid Kvillanuddens Naturreservat som består av två områden; Kvillanudden och Landa. I området växer den ovanliga masurbjörken och äldre lövträd som stora aspar. Dessa är värdefulla för den biologiska mångfalden i området. Gästrikeleden forsätter längs den mindre bilvägen förbi små pittoreska sommarhus på ena sidan och Bramsöfjärden på andra.

Efter ca 5 km längs vattnet tar leden en avtagsväg vänster och fortsätter in i skogen längs en mindre skogsbilväg som vi följer någon kilometer fram till en återvändsplan. Här fortsätter leden rakt in i skogen och underlaget blir direkt annorlunda. Från platt grusväg till kuperad skog och stenig stig måste man nu titta mer ned vart man sätter fötterna än kunna njuta av naturen runt om. Leden går längs stigen i skogen ca 2 kilometer innan man kommer fram till en mindre avverkningsväg som man följer en knapp kilometer innan leden återigen viker av in i skogen. Efter ytterligare nästan 3 kilometer i terrängen med ojämnt underlag, sten och buskar kommer leden ut på en mindre skogsbilväg. Denna del av Gästrikeleden känns som väldigt få har rört sig på då stigen som leden följer är nästintill orörd och det känns som man är ute på egen upptäcktsfärd.

Under sommaren växer det även upp mycket grönt och sly och andra snabbväxande vegetation gör att det snabbt växer igen. Det är inga problem att följa leden som är väl markerad med synliga pilar i bägge riktningar men det är bra att hålla ett extra öga på kartan med jämna mellanrum.

Leden fortsätter att varva skogsstigar med grusvägar med ca en kilometers mellanrum. Att ta sig fram på cykel på denna sträcka kan bli besvärligt när de partier av leden som går i skogen är både steniga och mycket kuperade. Efter ca 18 km från Hedesunda kommer man ut på Bredforsvägen (väg 292) strax innan söderfors. Leden fortsätter direkt på andra sidan vägen och du kommer nu passera genom Bredforsens naturreservat. Leden går nära vattnet där finns det stora inslag av ädellövskog såsom asp och björk. Naturreservatet är ett gammalt kulturlandskap med betesmarker och ängsmarker. Älvängar var viktiga inslag hos bönderna under 1700 – 1800 talet som möjliggjorde goda skördar. Älvängarna uppstod när oreglerade vatten översvämmande åkerlandskap som man sedan slår vilket gav näring i form av slam och andra växter. Vattenregleringen har gjort att denna typ av översvämningar uteblir och av älvängarna växer igen. Det finns vidskydd med eldstad beläget nära vattnet vid Sigeränget bara 500 meter från leden.

Mer om Bredforsens naturreservat finns att läsa på Naturvårdsverkets webbsida: <http://www.lansstyrelsen.se/gavleborg/>

Leden kommer ut på Kågbovägen ca 1 kilometer innan Kågbo och är etappmålet.

14 Kågbo – Kubbo

Längd: 31 km

Etapptestart: Kågbo

Svårighetsgrad: medel

Dricksvatten: saknas

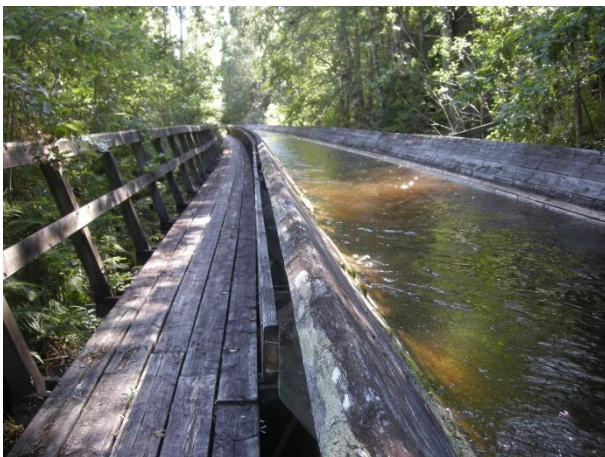
Vindskydd: Strax efter Hyttön

Att hålla utkik efter: Spjutholmens naturreservat, Timmerrännan

Denna sträcka börjar i Kågbo och sträcker sig norrut och går stora delar längs grusväg bredvid en av Sveriges längsta timmerränna. Underlaget är mestadels jämnt men med inslag av skogsstig och kortare sträckor genom avverkningsområden. Sträckningen är satt till en svårighetsgrad medel mestadels för att distansen är lång.

Etappen startar i Kågbo och man följer den asfalterade vägen genom den lilla byn norrut ca 500 meter innan man tar av till höger in på Nordansjövägen. Denna väg följer man ytterligare 1500 meter innan leden visar höger och sedan en vänster sväng in på en mindre skogsbilväg och du passerar en bom. Underlaget är hela tiden platt och består av grus. Efter ca 3 km från Kågbo går leden in i skogen och terrängen blir genast besvärligare. Du passerar glesa skogar med mjukt och blöt underlag på sina ställen. Du passerar Spjutholmens naturreservat. Detta reservat kännetecknas av en blandning av våtmarker, lövskog och äldre granskog som är uppemot 100-150 år gammal. Ingen avverkning har förekommit sedan 1930 talet vilket också bidrar till dess unika bestånd på äldre skog. Det finns även enstaka tallar som är över 200 år.

Efter 5 km kommer du ut till en mindre skogsbilväg. Längs denna väg går även en timmerränna. Denna byggdes för att flotta timmer. Mellan Untrafjärden i dalälven och Gävle sträcker sig en tre mil lång timmerränna, delvis byggd som en akvedukt. Den började byggas 1898 och den sista biten stod klar 1950. Den användes främst till att flotta timmer till kusten. I Gävle fanns också ett sågverk i Korsnäs dit mycket timmer gick.

Du följer denna ränna under 5 kilometer upp till Hyttön för att där göra en avstickare in i skogen. Du passerar genom en vacker skog där stigen ringlar sig mellan välväxta träd. Leden passerar en mindre sjö med ett vindskydd efter 12 km.

Leden fortsätter genom skogen för att sedan komma ut och passera över E4 efter ca 14 km. Återigen följer leden timmerrännan längs en mindre grusväg där underlaget är platt och jämt.

Vid Glamsen följer Gästrikeleden kommungränsen mellan Uppsala län och Gävleborgslän. Underlaget är nu avverkningsmark där visst sly har växt upp men det är inga problem att följa leden som är väl upptrampad och markeringarna är synliga. Efter ca 26 km från Kågbo ansluter Upplandsleden från öster och svänger du höger kan du fortsätta på den. Vi väljer att springa västerut mot Kubbo och svänger vänster. Långhällsskogens naturreservat bjuder på omväxlande natur men granskog, sumpskogar och kärr. Reservatet är känt för sina tidvis vattenfyllda sänkor även kallade glupar. Du passerar denna unika skog under de sista kilometrarna in mot Kubbo som också blir etappens mål.

15 Kubbo – Hemlingby

Längd: 14 km

Etapptestart: Kubbo

Svårighetsgrad: Lätt

Dricksvatten: Hemlingby

Vindskydd: Hemlingby sjön, Hemlingby motionsspår

Från Kubbo följer man asfaltsvägen genom det lilla samhället innan leden fortsätter på en mindre grusväg. Återigen gör flottrännen en sällskap och man fortsätter längs denna norrut mot Hemlingby och Gävle. Till en början passeras en del små sommarhus för att sedan endast ha skogen som sällskap. Leden kommer senare ut på Mårtsbovägen som man följer ett par hundra meter innan den viker av in i skogen igen. Du kommer in på Brännanvägen och passerar en bom in på en mindre grusväg. Underlaget är fortsatt platt och jämnt. Efter ca 1 km tar du av och fortsätter leden på en ren skogsstig som är fortsatt jämn och mjuk. Du passerar några mindre bäckar där det finns byggda broar och spänger som hjälper dig över.

Efter ca 10 km kommer Gästrikeleden ut på ett av många motionsspår i Hemlingby. Underlaget blir genast jämnare och bredare. Du springer till en början på cykelspår så se upp att du inte får möte med cyklisterna. Strax kommer du fram till ett vindskydd och eldstad med utsikt över Hemlingby sjön. Stanna gärna och njut av utsikten och ladda inför sista biten in mot Hemlingby. Sista biten går genom olika motionsspår och efter 14 km från Kubbo kommer du fram till etappens slutmål, Hemlingby

